

Brussel, 14 januari 2026
(OR. en)

5306/26

AGRI 19
AGRIORG 1

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: het Speciaal Comité Landbouw / de Raad

Betreft: Verslag over de evaluatie van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken
- *Presentatie door de Commissie*
- *Gedachtewisseling*

De delegaties vinden in de bijlage een door het voorzitterschap opgestelde nota over bovengenoemd onderwerp.

Ministeriële gedachteswisseling over de evaluatie en komende herziening van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken

Er is nog steeds sprake van zeer ongelijke onderhandelingsposities in de agrovoedingsketen, die vaak resulteren in oneerlijke handelspraktijken. Dergelijke praktijken ondermijnen de inkomensstabiliteit, vergroten de economische kwetsbaarheid en tasten het vertrouwen in handelsbetrekkingen aan, ten nadele van landbouwers en kleine leveranciers. De versterking van de positie van landbouwers in de voedselvoorzieningsketen en de ondersteuning van landbouwinkomens blijven kerndoelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, heeft de Europese Unie het bestaande marktkader (GMO-verordening) in 2019 aangevuld met Richtlijn (EU) 2019/633 inzake oneerlijke handelspraktijken in de relaties tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen. De richtlijn voorzagt in een minimumniveau van harmonisatie aan de hand van een lijst verboden praktijken, handhavingsverplichtingen voor de lidstaten en waarborgen, gericht op het aanpakken van de “angstfactor” die leveranciers ervaren. Deze inspanningen zijn onlangs uitgebreid met nieuwe initiatieven die de positie en de bescherming van landbouwers in waardeketens moeten verbeteren, waaronder het voorstel van de Commissie voor een verordening betreffende de grensoverschrijdende handhaving van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken en voorstellen voor gerichte wijzigingen van de GMO-verordening uit 2024.

Overeenkomstig artikel 12 van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken heeft de Commissie een eerste evaluatie van de richtlijn verricht waarna zij op 1 december 2025 haar evaluatieverslag heeft gepubliceerd¹ [document COM(2025) 728 final]. De evaluatie vond plaats in een vroeg stadium van de uitvoering, gezien de vertragingen bij de omzetting in verschillende lidstaten en de relatief korte periode van praktische toepassing. De bevindingen werden ook beïnvloed door verschillen in nationale omzettingskeuzes, de beperkte beschikbaarheid van vergelijkbare gegevens en externe schokken zoals de COVID-19-pandemie en de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne.

¹ Doc. ST 16217/25.

Ondanks deze beperkingen wordt in de evaluatie geconcludeerd dat de richtlijn oneerlijke handelspraktijken heeft bijgedragen aan het terugdringen van bepaalde oneerlijke handelspraktijken – met name late betalingen – en aan het verbeteren van de handhaving in de hele Unie. De richtlijn heeft ook gezorgd voor een minimumbeschermingsniveau voor landbouwers en kleine leveranciers in alle lidstaten en zo bijgedragen aan een gelijk spelveld. Tegelijkertijd worden in de evaluatie belangrijke uitdagingen en gebieden genoemd waarover nog verder moet worden nagedacht.

In de evaluatie wordt onder meer gewezen op:

- verschillende niveaus van bewustzijn onder landbouwers en leveranciers van hun rechten uit hoofde van de richtlijn;
- lage klachtenpercentages, voornamelijk als gevolg van angst voor represailles en bezorgdheden over vertrouwelijkheid;
- aanzienlijke verschillen in handhavingsactiviteiten en -praktijken tussen de lidstaten;
- opkomende of evoluerende praktijken waarmee de richtlijn kan worden omzeild en onevenredige risico's of kosten op leveranciers kunnen worden afgewenteld, waaronder praktijken die verband houden met duurzaamheidsvereisten of betalingsmodellen zoals "pay-on-scan".

In de evaluatie wordt ook herinnerd aan de bredere beleidscontext, waaronder de oprichting van het EU-waarnemingscentrum voor de agrovoedingsketen (AFCO), de analytische werkzaamheden inzake een billijke beloning voor landbouwers en de visie voor landbouw en voedsel, waarin wordt benadrukt dat landbouwers niet gedwongen mogen worden systematisch onder hun productiekosten te verkopen, met behoud van de marktgerichtheid van het GLB.

Tegen deze achtergrond en in het licht van het voornemen van de Commissie om in de tweede helft van 2026 een voorstel tot herziening van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken in te dienen, acht het Cypriotische voorzitterschap het opportuun de ministers te verzoeken van gedachten te wisselen over belangrijke beleidsprioriteiten die als input kunnen dienen voor de komende herziening. Zonder vooruit te lopen op het toepassingsgebied of de inhoud van het komende voorstel van de Commissie, nodigt het Cypriotische voorzitterschap de ministers uit om hun standpunten te delen over hoe de beschikbare instrumenten ter bestrijding van oneerlijke handelspraktijken efficiënt kunnen worden ingezet.

Oriënterende vragen voor het ministeriële debat

Vraag 1 – Versterking van de positie van landbouwers

Hoe kan de komende herziening van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken ervoor zorgen dat de positie van landbouwers en kleine leveranciers in de agrovoedingsketen wordt versterkt terwijl er tegelijkertijd wordt gezorgd voor een consistentere en doeltreffender uitvoering van de richtlijn in de lidstaten en de eengemaakte markt en het evenredigheidsbeginsel niet uit het oog worden verloren?

Vraag 2 – Billijkheid van de markt

Hoe denkt u dat het wetgevingskader inzake oneerlijke handelspraktijken kan worden ingezet in situaties waarin onevenredige risico's of kosten op landbouwers worden afgewenteld, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan het marktgerichte karakter van het gemeenschappelijk landbouwbeleid?
